

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára : Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknek és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyílttér soronként 50 fillér.

A VILÁGHÁBORU.

**Francia támadások. — Vilmos császár szózata. — A bűnös czár.
Segélyezési akció. — Az olaszok mellettünk.**

— Az Udvarhelyi Híradó eredeti táviratai. —

Nyomott a hangulat Francia országban.

Budapest, aug. 5. Székelyudvarhelyre érkezett reggel 4 ó.

Pester Loyd bécsi jelentése szerint ottani diplomáciai körökben feltűnik a francia kiáltvány bizonyos tompított hangja és Oroszországgal való szövetség említésének hiánya.

Francia támadások Németország ellen.

Budapest, aug. 5. (Érk. reggel 5. ó.)

A magyar Távirati Iroda jelenti, hogy hivatalos közlemény szerint német csapatok eddig nem lépték át a francia határt.

Ezzel szemben tegnap óta francia csapatok hadüzenet nélkül megtámadták a német határőrséget, habár a francia kormány csak néhány nappal ezelőtt jelentette be, hogy tíz kilométernyi meg nem szállott zonát fog pontosan betartani, mégis különböző helyeken átlépte a német határt.

Tegnap este óta francia csapatok megszállva tartanak egyes német helységeket; bombával francia aviatikusok érkeznek tegnap óta Baden-Badénba és belga semlegességet megsértve belga területen átlépve a rajnai provinciákba, kísérletet tesznek, hogy a német vasutakat elpusztították.

A szerbiai harctérről.

Budapest, aug. 5. (Érk. d. e. 5 óra.)

(Bécs augusztus 4. érkezett 11 óra 10 perczkor) Az ellenséges határon nyugalom uralkodik.

Az orosz határról.

(Budapest, aug. 5. Érk. reggel 5 ó.)

Bécsi hiteles jelentés szerint osztrák-orosz határon eddig csak az az egy haditény történt, hogy oroszok felrobbantották a graniczai vasúti hidat.

Vilmos császár szózata népeihez.

(Budapest, aug. 5. Érk. d. e. 5 ó.)

Berlinben birodalmi gyűlés rendkívüli ülését ma egy órákor Vilmos császár hatalmas trónbeszéddel nyitotta meg.

— Erősen kiemelte békeszeretét és hogy német kormány eddig elé provokálásokra sem reagált. Az összes erkölcsi, szellemi és gazdasági erők fejlődését tekintette legfőbb céljául, és első sorban állott, minek az egész világ is tanúja volt, hogy Európa népeitől nagyhatalmak háborúját elhárítsa.

Ekkor, folytatta a császár — barátom Ferencz Ferdinánd főherceg meggyilkolásával örvény tárt fel. Szövetségesem Ferencz József császár és király kénytelen volt fegyverhez nyulni, hogy birodalma biztonságát egy szomszéd államból származó veszedelmes üzemek ellen megvédje. Ám jogos érdeke követésében az Orosz birodalom állott Monarchia útjába. Ausztria-Magyarország oldala mellé hív bennünket nemcsak a szövetségbeli kötelességünk, de egyúttal az a hatalmas feladat is hárul ránk, hogy e két birodalom régi kultur közösségével együtt, saját pozíciónkat is, megvédjük ellenséges erők rohamával szemben.

Nehéz szívvel kellett hadseregemet egy szomszéd ellen mozgósítanom, mellyel annyi csatamezőn vállaltam harcolni. Összinté fájdalommal láttam megsemmisülni egy Németország részéről hűen megőrzött barátságot.

Az orosz kormány engedve egy egy teljesíthetetlen nacionalizmus unszolásának, védelmére kelt egy államnak, mely gonosz merényletek támogatása által felidézte a háború borzalmait. Hogy Franciaország is ellenfelek oldalára áll, az minket meg nem lephetett. A jelen helyzet eredménye egy rossz akaratnak, amely évek óta dolgozott a német birodalom hatalma és felvirágzása ellen. Minket nem űz a hódítás vágya; ránk erőszakolt önvédelemben tiszta lelkiismerettel és tiszta kézzel ragadunk kardot.

A német birodalom népeire és törzseire fordulok szózatammal, hogy teljes erővel szövetségünkkel való testvéres együttérzéssel védjük amit békés munkával alkottunk.

Apáinkat követve szilárdan és hiven, komolyan és lovagiasan, alázatosan Urunk előtt és harcra készen az ellenség előtt, úgy bizunk az örök Mindenhatóságban örökre.

örökre.

Tisztelt uraim! A fejedelem és vezérei körül seregelve, az egész német nép: — hozák határozataikat egyhangulag és gyorsan. Ez legbensőbb kívánságom.

A történelmi jelentőségű beszéd rendkívüli hatást keltett.

A király adománya.

Ferencz József király magyar vöröskeresztnek és bevonultak családjainak segélyezésére egyenként 250,000 koronát és a czélokra Ausztriában is ugyanannyit adományozott.

Tisza István gróf miniszterelnök és neje a bevonultak családjai segélyezésére 5000 koronát adott.

A világháboru előzményei.

**Vilmos császár és Miklós czár táviratváltása.
— A bűnös a czár. —**

(Budapest, felad. aug. 5. éjjel 1 ó.)

Berlinből jelentik a Magyar Távirati Irodának, hogy a német birodalmi gyűlés elé ma fehér könyvet terjesztettek, melynek legszenzációsabb része Vilmos császár és Miklós czár táviratváltása.

Vilmos császár július 23-án ezt sürgönyözte:

— Legnagyobb nyugtalansággal hallok milyen hatást keltett birodalmadban Ausztria-Magyarország eljárása. A Szerbiában évek óta üzött lelkiismeretlen izgatás azon fellázító bűntetthez vezetett, melynek Ferencz Ferdinánd főherceg áldozatul esett. Az a szellem, mely saját királyukat és nejét ölette meg a szerbekkel: ma is uralkodik ezen országban. Te kétségtelenül egyetértesz velem, hogy mi létünknek, valamint összes suveréneknek közös érdekük, mely követeli, hogy mindazok, kik ezen gyalázatos gyilkosságért erkölcsileg felelősek, megérdemelt büntetésüket megkapják. Másrészt nem felejtsem el, mily nehéz Rád és kormányodra nézve szembeszállani a közvélemény áramlataival. Megemlékezve bennünket régóta összefűző benső barátságról, minden befolyásomat érvényesítem, hogy Ausztria-Magyarországot rábirjam, hogy nyílt és kielégítő megegyezésre törekedjék Oroszországgal. Bizton reményelem, hogy a támadható nehézségek el-

háritását czélzó fáradozásaimban támogatni fogsz.

Őszinte és készséges rokonod Vilmos.

Miklós czár erre július 29 én ezt válaszolta:

Örvendek, hogy Németországba visszaérkezted. E komoly pillanatban kérve-kérlek segíts nekem. Csunya háborút üzentek egy gyenge országnak. Oroszországnak óriási ezért a felháborodása, melyet osztok. Előrelátom, hogy nemsokára már nem állhatok ellen, reám gyakorolt nyomásnak és kénytelen leszek oly intézkedéseket tenni, melyek előidézik a háborút. Elejét veendő egy szerencsétlenségnek, mely egy európai háboru lenne, — régi barátunknak nevében kérek: tégy meg meg minden lehetől, hogy szövetségességed visszatartsad attól hogy tulmeszsire menjen. Miklós.

Erre Vilmos császár július 29 én ezt válaszolta:

— Táviratotat megkaptam és osztom békefenntartása iránti kívánságodat. Ámde Ausztria-Magyarország eljárását nem tekinthetem ssunya eljárásnak. Ausztria-Magyarország tapasztalásból tudja, hogy Szerbiának csak papiroson álló ígéretei teljesen megbízhatatlanok. Nézetem szerint Ausztria Magyarország eljárása kísérletnek tekintendő, hogy teljes garanciát kapjon az iránt, hogy Szerbia ígéretei valóban tetté is váljanak. E nézetemben megerősít Osztrák-Magyar kabinet nyilatkozata, mely szerint Ausztria-Magyarország nem tervez területi hódításokat Szerbia rovására. Azt hiszem tehát, hogy **Oroszországnak igenis lehetséges az Osztrák-Magyar-Szerb háborúval szemben megmaradni néző szerepben anélkül, hogy a legborzalmasabb háboruba rántsa bele Európát,** melyet ez valaha megért.

Azt hiszem, hogy direkt megegyezés kormányod és Bécs között lehetséges és kívánatos oly megegyezés, amelyért mint, már telegrafoltam, az én kormányom minden erejével előmozdítani fáradozik. Természetesen Oroszország részéről váró katonai intézkedések, amelyeket Ausztria-Magyarország fenyegetésnek tekinthetne, siettetnék a szerencsétlenséget, melyet mind a ketten elhárítani kívánnak. Az Én közvetítő szerepém is, amelyet a barátságomra való hivatkozásod folytán készséggel vállaltam, aláásva lenne. Vilmos.

Július 30-án ezt sürgönyözte Vilmos császár a czárnak.

— Nagykövetem utasított kormányodat egy mozgósítás veszélyeire és súlyos következményeire figyelmezteti. Ausztria-Magyarország csak Szerbia ellen mozgósított még pedig hadseregének csak egy részét. Ha Oroszország, mint ez most a Te és kormányodnak közlése szerint Ausztria-Magyarország ellen mozgósít, akkor, a közvetítő szerep, a mellyel Te a legnagyobb barátsággal megbíztál és a melyet a Te kifejezett kérelmedre vállaltam, veszélyeztetve, sőt talán lehetetlenné tétetik.

A döntés egész sulya most a Te vállaidra nehezodik.

Nekik kell elviselniök a felelősséget a háborúért és a békéért. Vilmos.

A czár július 30-án ezt válaszolta erre:

— Szívből köszönöm gyors válaszodat, noha este küldöm Tatischewet instrukciókkal. A most érvénybe lépő katonai intézkedések már tiz nappal azelőtt történtek, még pedig az Ausztria-Magyarország készülődései ellen való védekezés okaiból. Teljes szívemből remélem, hogy ezek az intézkedések sem-

miképpen sem fogják befolyásolni közvetítő szerepedet, melyet én igen nagyon értékelek.

Szükségünk van Ausztriára gyakorolt nyomásra, hogy velünk meg tudjon egyezni. Miklós.

Az említett Tatischew a czárnak Vilmos császár személye mellé beosztott katonai képviselője.

A boszniai katonák családjainak.

Boszniai bevonultak családjai részére a király százezer koronát adott.

A városi segélyezési akció.

Székeljudvarhely aug. 5.

A bevonultak családjainak segélyezése végett Ugron János főispán által vasárnap délutánra összehívott értekezlet, mint jelentettük, megválasztotta az elnökséget és a választmányt.

Ez a választmány tegnap, kedden, délután a megyeház disztermében tartotta első ülését, melyen elsősorban is az elnökségre a főispán Özv. Török Pálnét kérte föl; majd kiegészítették a választmányt s az egyik titkári állást pénztárnoki állássá szervezték át.

Dr. Paál Árpád megyei főjegyző, választmányi titkár részletes javaslatot terjesztett elő a segélyezés bevezetése, a gyűjtés és kiosztás mikéntjére vonatkozólag. Az indítványhoz Ugron János főispán, Tompa Árpád, Sebesi János alispán, Gotthárd János polgármester, Csanády Zsolt táblai bíró, Dr. Václav Ferencz országgyűlési képviselő szoltak, kinek indítványára a választmányi pénztárnok Dr. Hinkelér Fels Ernő ügyvéd, a gyűjtést nyomban meg is kezdette, mely szép eredménnyel végződött, amennyiben a jelenvoltak 1000 koronát adtak össze.

Határozatba ment, miszerint a jelentkezők anyagi viszonyait a bizottság ellenőrzi, s e célból egy szűkebbkörű bizottságot delegált, ugyancsak megválasztották azon hölgyeket, kik a további gyűjtést utcák szerint eszközlik. A bizottság permánanciájában van. A megye területén a segélyezés végett bizottságok fognak alakulni.

Olaszország mozgósított.

Az olasz kormány elrendelte az általános mozgósítást. Az olasz hadkötelesek vasutainkon ingyen utazhatnak hazájukba.

Feladós szerkesztő: BECSEK ALADÁR.

Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, oszúznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K — 80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török László gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

Porcellán

ebédlő, teás, kávé, feketés és mosdókészletek gyönyörű szép korszakkal ellátva és ugyanezek égett aranyszéllal. Háztartási fehér porcellán minden fajta kivitelben. Színes és fehér kőedényárak. Metszett, csiszolt, préselt és festett üvegárak.

A legjobb Ditmár és Brünner-féle új modern függőlámpák, asztali és fali lámpák, lámpákra való gyöngyöjtek minden színben, képeretlécetek nagyválasztékban és minden fajta villanyégők legolcsóbban beszerezhetők

Márk Testvérek

kereskedésében Deák-tér 14. szám.

Ha már mindent megpróbált, ha már mindenben csalódott, úgy vegyen egy üveg egyedül valódi

„HUNGÁRIA” Sósorszeszt

mert ez az egyedüli sósorszeszt, mely a párisi kiállításon is a legmagasabb díjat, a Grand Prix Paris nyerte.

Főárusító:

Nagysolymosi KONCZ ÁRMEN gyógyszer-tára „az Oroszlánhoz” SZÉKELYUDVARHELY.

A Kremenezky

Metallum

fémzálas izzólampa nem törékeny és sokáig ég.

Kapható:

Márk Testvérek fűszer és csemegeüzletében Székelyudvarhelyen.

Elsőrendű kész butoraktár. :: :: ::

Asztalos, esztergályos és kárpitos műhelyek.

A m. tisztelt közönség szíves figyelmébe ajánlom a legegyszerűbbtől a legmodernebb butorokkal :: :: :: felszerelt :: :: ::

butoraktáram

Saját asztalos-műhelyemben rajz szerint elkészítek bármilyen kivitelű butort. Minden egyes darabért garanciát vállalok. :: ::

Modern ebédlők. Kálószoabák.

Szíves pártfogást kér

Balázs Károly

butoraktáros és esztergályos.